

JUSTYNA MIELCZAREK-MIKOŁAJÓW

ORCID: 0000-0001-8706-2930

Uniwersytet Wrocławski

MICHAŁ RADUŁA

ORCID: 0000-0002-9527-966X

Uniwersytet Wrocławski

SPRAWOZDANIE ZE SPOTKANIA PRZEDSTAWICIELI KONSORCJUM W RAMACH PROJEKTU GOSPOSTRATEG9/001G/22 W DNIU 8 LISTOPADA 2023 ROKU

W dniu 8 listopada 2023 roku na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego odbyło się spotkanie przedstawicieli konsorcjum oraz drugie spotkanie Komitetu Sterującego projektu finansowanego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju pod tytułem *Opracowanie założeń zintegrowanego systemu gromadzenia i przetwarzania wiedzy ratowniczej dla faz: przygotowania, zapobiegania, reagowania i odbudowy na potrzeby ochrony przeciwpożarowej i ochrony ludności*, realizowanego w ramach Strategicznego Programu Badań Naukowych i Prac Rozwojowych „Społeczny i gospodarczy rozwój Polski w warunkach globalizujących się rynków” — GOSPOSTRATEG (nr umowy GOSPOSTRATEG9/001G/22 z dnia 23 czerwca 2023 roku). W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele wszystkich członków konsorcjum: Akademii Pożarniczej (lider konsorcjum), Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej (lider merytoryczny konsorcjum), Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, Akademii Sztuki Wojennej oraz Centrum Naukowo-Badawczego Ochrony Przeciwpożarowej im. Józefa Tuliszkowskiego — Państwowego Instytutu Badawczego.

Wizytę rozpoczęło spotkanie z dziekanem Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii dr. hab. Jackiem Przygodzkim, prof. UW, który zwrócił uwagę na wieloletnią tradycję współpracy pomiędzy Uniwersytetem Wrocławskim a Państwową Strażą Pożarną. Uczestników przywitał również rektor Uniwersytetu Wrocławskiego prof. dr hab. Robert Olkiewicz, który podkreślał wagę projektu i wyrażał zadowolenie z tego, że bierze w nim udział Uniwersytet Wrocławski.

Zasadnicza merytoryczna część spotkania zorganizowana została w sali im. Iwo Jaworskiego na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego. Otworzył ją kierownik projektu ze strony Uniwersytetu Wrocławskiego prof. dr hab. Karol Kiczka, wyrażając nadzieję, że efekty realizacji podejmowanego przedsięwzięcia przyniosą korzyści zarówno państwu jako organizacji, jak i społeczeństwu jako całości. Ten wątek kontynuował w swoim przemówieniu dziekan Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii dr hab. Jacek Przygodzki, prof. UWr, podkreślając, że beneficjentami prac konsorcjum powinni być przede wszystkim obywatele. Z kolei dyrektor Instytutu Nauk Administracyjnych Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii dr hab. Jerzy Korczak, prof. UWr, zaakcentował znaczny udział pracowników Instytutu w badaniu faktów administracyjnych służących opisaniu rzeczywistości administracyjnej oraz ich wkład w proces tworzenia prawa.

Następnie głos zabarała bryg. dr hab. inż. Bożena Kukfisz, prof. Akademii Pożarniczej, pełniąca funkcję kierownika projektu. Zwróciła uwagę na jego charakter przybierający formę innowacyjnej hybrydy, przedstawiła też podział pracy pomiędzy poszczególnymi członkami konsorcjum. Za najważniejsze cele projektu prelegentka uznała opracowanie otwartego jednolitego systemu klasyfikacji dziesiętnej działań ratowniczych, spisanie i przeciwiczenie procedur, przeprowadzenie analizy stanu prawnego oraz przygotowanie propozycji zmian w celu włączenia wypracowanych rozwiązań do obiegu prawnego.

Zastępca Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej nadbryg. dr inż. Adam Konieczny, przewodniczący Komitetu Sterującego, który zabrał głos w następnej kolejności, wskazywał na rozwiązania przyjęte w projekcie ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej, jednocześnie podkreślając wagę upowszechnienia tej ochrony, co wynika z przyjęcia, że proponowane rozwiązania powinny być skierowane do wszystkich obywateli, a nie tylko organów administracji publicznej. Ważny jest także ich ponadpartyjny charakter.

Po tych wystąpieniach odbyła się dyskusja z udziałem członków konsorcjum. Podkreślano w niej konieczność dostosowania Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego do wymagań stawianych przez NATO oraz Unię Europejską. Zaznaczono, że powinno się dokonać identyfikacji możliwych zagrożeń oraz przeanalizować procedury, w tym te pozwalające na wykorzystanie sił zbrojnych, co ma służyć wypracowaniu najodpowiedniejszych rozwiązań i unowocześnieniu systemu. W tym celu warto przeprowadzić także badania prawno-porównawcze w zakresie rozwiązań przyjętych w innych państwach, przede wszystkim europejskich, w tym przykładowo w Szwecji, Ukrainie i Niemczech.

Profesor dr hab. Tadeusz Kocowski przedstawił założenia i wyniki wstępnej analizy prawnej realizowanej w ramach pierwszej fazy projektu (fazy A) w ramach zadania 1 „Analiza prawna regulacji związanych z konstrukcją i funkcjonowaniem planów ratowniczych”, realizowanej samodzielnie przez Uniwersytet Wrocławski. Zwrócił uwagę na dużą liczbę obowiązujących planów oraz kryteria ich oceny,

w tym między innymi podstawę prawną, charakter prawny, możliwość realizacji, finansowanie czy sprawowanie nad nimi kontroli. Prosił również o wskazówki i uwagi związane choćby z koniecznością poszerzenia analiz i dopasowania ich do potrzeb uczestników kolejnych zadań i faz projektu.

W odpowiedzi na tę prośbę głos zabrał Zastępca Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej nadbryg. dr inż. Adam Konieczny, który stwierdził, że plany powinny realizować jednostki dysponujące odpowiednimi zasobami. Zwrócił uwagę na kwestię zbyt dużej liczby planów oraz ich wzajemnej korelacji, przedstawił także problemy wynikające z ogłoszenia stanu klęski żywiołowej, związane między innymi z sytuacją przedsiębiorców. Kończąc, podkreślił konieczność jasnego określenia zadań i roli centrów oraz zespołów zarządzania kryzysowego, w tym Rządowego Centrum Zarządzania Kryzysowego i Rządowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego.

Opisane problemy zachęciły innych członków konsorcjum do przedstawienia własnych stanowisk. Uczestnicy dyskusji zwrócili uwagę na konieczność ustalenia jasnych ram kompetencyjnych, a także minimalnych wymogów, jakie powinny spełniać osoby wykonujące zadania z zakresu zarządzania kryzysowego. Podkreślono konieczność sprecyzowania działań i zadań, które w razie potrzeby mogą być realizowane zarówno w czasie wojny, jak i pokoju, bez jednoczesnej zmiany struktury organów administracji. Trzeba pamiętać, że obrona cywilna jest realizowana również na terenie tymczasowo zajęтым przez przeciwnika, dlatego należy szukać rozwiązań opartych na strukturze Państwowej Straży Pożarnej zarówno na czas wojny, jak i pokoju, gdyż w świetle konwencji genewskiej działanie tej służby ma charakter ciągły i nieprzerwany, w przeciwieństwie do organów administracji rządowej, w tym wojewody, które w takiej sytuacji nie będą mogły prawidłowo funkcjonować. Zwrócono uwagę na konieczność obudowania przepisami prawnymi klasyfikacji działań ratowniczych, podkreślając, że istotne wydaje się również rozdzielenie zadań pomiędzy administrację rządową a samorządową oraz precyzyjne określenie zasad przekazywania tych zadań.

Uwagę zwróciło także wystąpienie dr. hab. Piotra Lisowskiego, prof. UWr, członka Komitetu Sterującego, podkreślającego istotę konieczności dokonania przez konsorcjantów analizy stanu prawnego pod kątem merytorycznym i operacyjnym, co w efekcie powinno przynieść skutek w postaci propozycji opracowania zmian prawnych w aktualnym kształcie prawodawstwa.

W konkluzji ustalono, że w pierwszej fazie realizacji projektu należy skupić uwagę przede wszystkim na dokonaniu inwentaryzacji stanu prawnego, ze szczególnym uwzględnieniem planów ratowniczych. W tym celu Uniwersytet Wrocławski dokona oceny aktualnego stanu prawnego w zakresie tych planów, a także opracuje skutki proponowanych zmian prawnych oraz ich wpływu na podmioty, organizacje, systemy oraz instytucje. Za istotne, w kontekście dalszych działań zespołu, należy uznać opracowanie bilansu różnic pomiędzy dotychczasowym a zaplanowanym porządkiem prawnym, ze szczególnym wskazaniem na

poszerzenie lub zawężenie obszarów kompetencji badanych podmiotów i zakresu zmian obszarów tematycznych podlegających planowaniu. Powyższe działania powinny doprowadzić do sformułowania zmian w sferze kompetencji i zadań w zakresie podmiotów, organizacji, systemów, instytucji, ich wzajemnych relacji w procesie współpracy, z uwzględnieniem wyróżnienia czterech faz cyklu zarządzania kryzysowego: przygotowania, zapobiegania, reagowania i odbudowy.

Warto podkreślić, że spotkanie pozwoliło na wyznaczenie kierunków współpracy, umożliwiło też przedstawienie wzajemnych oczekiwań, co okazało się szczególnie ważne w kontekście konstrukcji projektu, w którym biorą udział przedstawiciele różnych środowisk. Uwzględniając dotychczasowe wyniki współpracy członków konsorcjum, a także przebieg spotkania, należy oczekiwać najwyższego poziomu zaangażowania i dobrej współpracy, co stwarza uzasadnione nadzieje na rzetelne wypełnienie wszystkich założeń projektu.

LISTA UCZESTNIKÓW SPOTKANIA

AKADEMIA POŻARNICZA

1. Bryg. dr hab. inż. Bożena Kukfisz, prof. Uczelni (kierownik projektu).
2. Kpt. mgr inż. Mateusz Banaś (zastępca kierownika projektu).
3. Dr hab. Mariusz Nepelski, prof. Uczelni.
4. Dr inż. Dorota Markowska.
5. R.pr. Monika Łagowska.
6. Mgr inż. Przemysław Wysoczyński.

KOMENDA GŁÓWNA PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ

1. Zastępca Komendanta Głównego PSP nadbryg. dr inż. Adam Konieczny.

AKADEMIA SZTUKI WOJENNEJ

1. Dr hab. Bogdan Michailiuk, profesor ASzWoj.
2. Płk dr inż. Jacek Stępień.
3. Dr Witold Ostant.
4. Mgr Monika Szpura.

CENTRUM NAUKOWO-BADAWCZE OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ IM. JÓZEFA TULISZKOWSKIEGO — PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

1. Mgr inż. Paweł Stępień.
2. Mgr Emilia Żebrowska.

UNIwersytet Wrocławski

1. Prof. dr hab. Karol Kiczka (kierownik projektu z ramienia UWr).
2. Prof. dr hab. Tadeusz Kocowski (koordynator merytoryczny z ramienia UWr).
3. Dr hab. Jacek Przygodzki, prof. UWr (dziekan WPAiE UWr).
4. Dr hab. Jerzy Korczak, prof. UWr (dyrektor INA UWr).
5. Dr hab. Piotr Lisowski, prof. UWr (członek Komitetu Sterującego projektu).
6. Dr Michał Raduła (zastępca kierownika projektu z ramienia UWr).
7. Dr hab. Renata Babińska-Górecka, prof. UWr.
8. Dr hab. Krzysztof Horubski, prof. UWr.
9. Dr hab. Rafał Kowalczyk, prof. UWr.
10. Dr hab. Karolina Stopka.
11. Dr hab. Jacek Kaczor.
12. Dr hab. Jan Gola.
13. Dr Justyna Mielczarek-Mikołajów.
14. Dr Andrzej Pakuła.
15. Dr Witold Małecki.
16. Dr Mateusz Paplicki.
17. St. bryg. w st. spocz. Andrzej Jaroszek.
18. St. bryg. w st. spocz. Stanisław Ręclawowicz.
19. Mgr Norbert Czechowski.
20. Mgr Krzysztof Szczęśniak.